

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Pakkala, Arja; Kettunen, Jaana

Title: Tuki ja ohjaus työelämäpedagogiikassa : johdanto

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © Koulutuksen tutkimuslaitos ja kirjoittajat

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Pakkala, A., & Kettunen, J. (2020). Tuki ja ohjaus työelämäpedagogiikassa : johdanto. In A. Virtanen, J. Helin, & P. Tynjälä (Eds.), *Työelämäpedagogiikka korkeakoulutuksessa* (pp. 79-80). Koulutuksen tutkimuslaitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-8414-4>

Tuki ja ohjaus työelämäpedagogiikassa

3.1 JOHDANTO

Arja Pakkala* & Jaana Kettunen**

*Jyväskylän ammattikorkeakoulu, **Jyväskylän yliopisto

Tämän teeman pilottien tarkoituksena oli kehittää toimijuutta vahvistavaa työelämäpedagogista tukea ja ohjausta. Pilotit keskittyivät digitaalisiin työkaluihin, korkeakoulun ja työelämätoimijoiden yhteiseen tukeen ja ohjaukseen sekä korkeakouluopettajien työelämäpedagogisen osaamisen kehittämiseen. Tuen ja ohjauksen työelämäpedagogiikka, kuten työelämäpedagogiikka laajemminkin, perustuu [integratiivisen pedagogiikan malliin](#) (IP-malli)¹, jonka keskeinen oivallus on, että teoria ja käytänteet eivät ole toisistaan irrallaan, vaan parhaimmillaan ne toimivat toisiinsa kytkettyinä.

Työelämäpedagogiikalla tavoitellaan toimintamalleja, joissa korkeakoulut ja työelämä luovat yhdessä teoriaa ja käytäntöä yhdistäviä oppimisympäristöjä. Tämän yhteistyön tiivistyessä henkilöstön korkeakoulupedagogisen osaamisen vahvistamisen monin eri keinoin on korkeakoulun perustehtävien näkökulmasta keskeistä. Opettajat ja korkeakouluhenkilöstö ovat tärkeässä asemassa koordinooidessaan ja organisoimallaan työelämäoppimista, mutta yhteistyö työelämäkumppaneiden, opiskelijoiden ja mahdollisten muiden toimijatahojen välillä on tärkeää. Tästä yhteistyöverkostosta on jossain yhteydessä käytetty myös nimitystä oppimisen ekosysteemi².

Toimintaympäristön muutoksiin ja tarpeisiin vastaaminen edellyttää myös uudenlaista opettajuutta. Opettajan työssä painottuu aiempaa enemmän ohjaava ja valmentava ote: opettaja on paitsi oma alansa asiantuntija, myös entistä vahvemmin oppimisen ohjaaja, joka tukee myös työpaikkaohjaajia opiskelijoiden ohjauksessa. Ohjauksen välineet sekä toimintamallit moninaistuvat digitaalisation myötä ja tarjoavat uusia mahdollisuuden vuorovaikutukseen sekä yhteistoinnallisiin ja yhteisöllisiin ohjaustapoihin³.

Korkeakoulujen yhtenä haasteena on kehittää käytänteitä ja menetelmiä, joilla ne voivat tukea opiskelijoiden elinikäisten urasuunnittelutaitojen ja -valmiuksien kehittymistä. Hyvät urasuunnittelutaidot vahvistavat sitoutumista oppimiseen ja opiskeluun, vähentävät harkitsemattomia keskeytyksiä, edistävät työmarkkinoilla tapahtuvien siirtymien sujuvuutta ja joustavuutta, tasapainottavat osaamisen kysyntää ja tarjontaa työmarkkinoilla sekä vahvistavat kykyä toimia muutostilanteissa.

Hankkeen lähtötilanteessa kartoitettiin olemassa olevia työelämäpedagogiikan toimintamalleja ja oppimiskäytänteitä. Kehittäjäverkoston yhteistyönä kirjoitettiin ”Työelämäpedagogiikka korkeakoulutuksessa – hyväksi havaittuja ja kehitteillä olevia käytänteitä”⁴, artikkeli, joka loi tilannekuvaa työelämäosaamisen kehittämiseen liittyneistä suomalaisten korkeakoulujen projekteista viimeisen kymmenen vuoden ajalta.

Tässä luvussa on neljä osaa. Tämän johdannon jälkeen luku 3.2 käsittelee digivälineitä työelämäpedago-

Ohjaus ja tukitoimet toteutuvat yksilön opintopolulla monenlaisissa verkostoissa

giikassa ja uraohjauksessa. Åbo Akademin kauppakorkeakoulu pilotoi ePortfolio-työkalua erilaisten kyvykkyyksien ja osaamisen kartoittamiseen uraohjauksessa. Helsingin, Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistojen pilotin tavoitteena oli rakentaa työvälaine opiskelijan urataitojen tunnistamiseen ja tukemiseen tavoitteellisessa ohjausprosessissa. Tässä ovat esillä opiskelijoiden ja ohjaajien kokemukset työvälaineen käytöstä korkeakoulusektorilla.

Kolmannen osan teemana on korkeakoulun ja työelämätoimijoiden yhteinen tuki ja ohjaus opiskelijoille (luku 3.3). Jyväskylän ammattikorkeakoulun hyvinvointiyksikön pilotin tavoitteena oli kehittää opiskelijoiden työelämätaitoja kiinteässä yhteistyössä työelämätoimijoiden kanssa hyödyntäen opiskelijamentoreita. Arcada ammattikorkeakoulun pilotti tuo näkökulmaa monikielisestä suomalaisesta korkeakoulusta esitellen opinnäytetyön ryhmäohjauksen mallia sekä opettajien, työelämän asiantuntijoiden ja opiskelijoiden roolia opinnäytetyöprosessissa.

Neljäs osa käsittelee opettajien työelämäpedagogisen osaamisen vahvistamista (luku 3.4). Helsingin yliopistossa on kehitetty akateemisten asiantuntijataitojen malli ja linjakas opetus -koulutus. Itä-Suomen yliopistossa on täydennetty käänteisen opetuksen eli flippauksen manuaalia tuottamalla työelämätaitojen kehittämiseen tähtäävää videomateriaalia. Oulun ammattikorkeakoulun pilotissa on esillä Pohjois-Suomen näkökulma ja opettajien ja työelämätoimijoiden kehittämistyö siellä. Tietotyövalmiuksien kehittymistä on edistetty yhteisöllisen oppimisen opintojaksoilla Oulun yliopistossa. Artikkelit esittelee esimerkkejä työelämävalmiuksien kehittämisen pedagogiikasta sekä kuvauksen generisen tietokäytäntökyselyn käytöstä oppimisen arvioinnissa.

LÄHTEITÄ

- 1 Tynjälä, P. (28.3.2019). *Miksi työelämäpedagogiikka? Päivi Tynjälän alustus Työpeda-seminaarissa 8.11.2018* [video]. YouTube. <https://youtu.be/GiQrJX91qMw>
- 2 Virolainen, M., Heikkinen, H., Siklander, P., & Laitinen-Väänänen, S. (2019). *Mitä ovat oppimisen ekosysteemit? Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 21(4), 4–25.
- 3 Kettunen, J. (2017). *Career practitioners' conceptions of social media and competency for social media in career services*. University of Jyväskylä, Finnish Institute for Educational Research. *Studies*, 32.
- 4 Pakkala, A., Väänänen, I., Brauer, S., Karapalo, T., Virkki-Hatakka, T., & Kettunen, J. (2019). *Työelämäpedagogiikka korkeakoulutuksessa – Hyväksi havaittuja ja kehitteillä olevia käytänteitä. Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 21(4), 62–72. <https://akakk.fi/wp-content/uploads/Aikakauskirja-4.19-D-Pakkala-et-al.pdf>